

Inkluderande skola

Möjligheter och hinder för elever med funktionsnedsättningar när det gäller vardagliga fysiska aktiviteter och i ämnet idrott och hälsa

Personer med funktionsnedsättning – vilka är det?

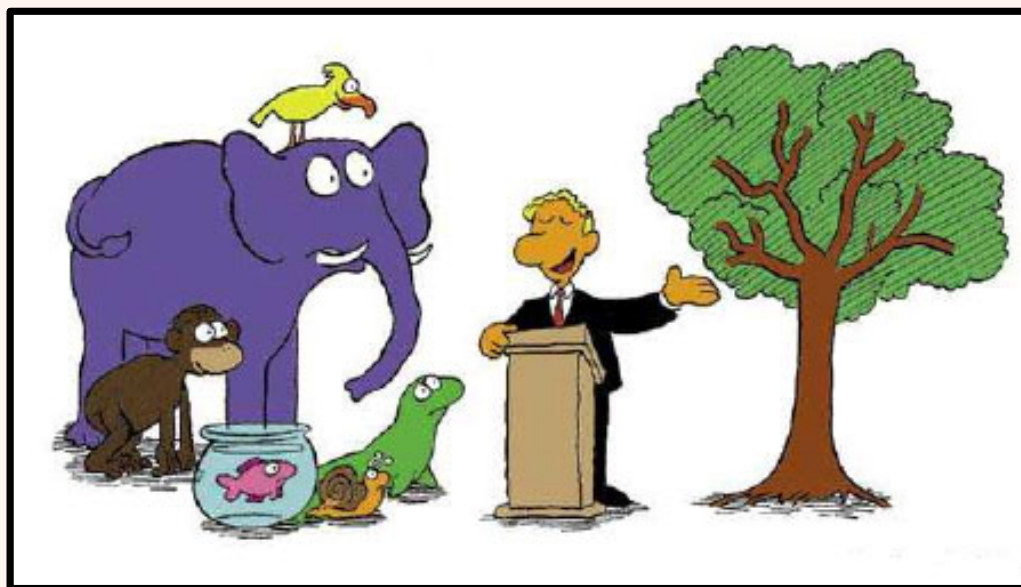
- Ca 15-20% av befolkningen
- Ca 1,5 – 2% av finns inom anpassad grund- gymnasieskola eller specialskola
- Osynliga och synliga funktionsnedsättningar, stora och små grupper
- Specialpedagogiskt dilemma – identifiera och erkänna – *risk* - för stigma och låga förväntningar
- Därför behövs kunskap om pedagogiska strategier, tillgänglighet (och universell utformning) och delaktighet

*Alla människor vill vara medräknade/inräknade – inkluderade i ett sammanhang
– Hur skapar vi förutsättningar för det?*

Tolkning av begrepp och polariserad debatt

- Sverige får kritik från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och rekommenderas att öka tillgänglighet och anpassningar i svenska skolan. Sverige behöver bidra till inkludering och det behövs fortbildning om inkluderande utbildning till personal inom alla nivåer inom skolsektorn.
- Inkluderingsbegreppet används och tolkas, som ett slagträ i skoldebatten.
- Även begrepp som tillgängliga lärmiljöer, delaktighet och differentiering uppmärksammas i media och görs "egna" tolkningar av.
- En hård och anklagande ton i debatten riskerar att påverka möjligheterna till utveckling inom organisationer och myndigheter.
- En debatt som förlägger problemen hos eleven, snarare än i skolmiljön
- Risk för förskjutningar i värderingar – synen på elever med funktionsnedsättning

Eftersom barn och elever är olika, behöver undervisningen och lärsituationer anpassas och tillgängliggöras

Vad gör det med kompetensen hos lärare om man bara undervisar elever med samma förutsättningar och behov?

Vad gör det med våra barn och elever om man bara finns i sammanhang där alla är lika?

Hinder och utmaningar...

- barn och unga med funktionsnedsättning rör sig mindre än sina kamrater (och får alltså mindre rörelseerfarenhet – Vad innebär det för hälsa, utveckling och lärande?)
- förskollärare och lärare uttrycker att de inte vet hur de ska anpassa undervisningen och tillgängliggöra lärmiljön till barn och elever med funktionsnedsättning
- barn och elever med funktionsnedsättning har inte möjligheter att vara delaktiga på lika villkor i vardagliga fysiska aktiviteter inom utbildningens ramar (rast/lek, utflykter, studiebesök mm)
- ämnet idrott och hälsa är ett ämne som ofta prioriteras bort när elever med funktionsnedsättning möter utmaningar i skolan
- när barnet eller eleven inte ges möjlighet att vara delaktig på lektionen – så påverkar det möjligheten att vara delaktig i den sociala gemenskapen på rasten, i leken, på fritiden, i föreningslivet... framtiden...

Möjligheter – vad kan göras

- Lärare behöver goda *förutsättningar* och *kunskap* för att utveckla en undervisning och som är tillgänglig och inkluderande. Både teoretisk och praktisk kunskap som kan omsättas och tillämpas i undervisningen, samt tillgång till stöd och fortbildning när de möter komplexa utmaningar i undervisningen.
- I vår samverkan med kommittén för Ökad fysisk aktivitet gjorde SPSM medskick om -
  - Behov av att utveckla en Rörelsekultur – för att stärka barn och elevers hälsa och lärande
  - Behov av obligatoriska moment i lärarutbildningar som omfattar ämnet I&H
  - Behov av praktiknära stödmaterial i ämnet I&H samt inom ämnesområdet motorik

Exempel på arbeten som pågår inom SPSM

- Regeringsuppdrag för att ta fram ett nationellt hälsoprogram med syfte att främja barns och ungas hälsa 0 – 20 år. Socialstyrelsen samordnar arbetet
- Regeringsuppdrag, Skolverket, SPSM:s och Skolforskningsinstitutets gemensamma uppdrag att ta fram kunskapssammanställningar om elevhälsa och stöd
- Regeringsuppdrag, SPSM ska stärka sitt arbete med att ge råd och stöd när det gäller skolfrånvaro särskilt med fokus på elever med NPF
- Expertmedverkan i olika utredningar så som Läroplansutredningen, Stärkt elevhälsa, Betygsutredningen, Minskad administrativ börda för lärare, mfl...

